40 ปี โครงการหลวง สนุก ดี ใต้พระบารมีพ่อหลวง

นำเสนอเมื่อ : 8 ธ.ค. 2552

ใต้ร่มพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่แผ่ปกไพศาลเหนือปวงชนชาวไทย
มีหลากหลายโครงการที่ริเริ่มก่อเกิดจากพระราชประสงค์ของพระองค์ เพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย
ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ทรงครองราชย์ทรงกระทำทุวิถีทางให้คนไทยอยู่ดีมีสุข "โครงการหลวง"
เป็นหนึ่งในสิ่งดี ๆ ที่พ่อหลวงของชาวไทย ได้ริเริ่มไว้ให้แก่ราษฎรของพระองค์

กำเนิดโครงการหลวง

โครงการหลวงได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2512 เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงเล็งเห็นถึงปัญหาการปลูกฝิ่นของชาวเขา จึงทรงมีพระราชดำริว่า ถ้าจะให้ชาวเขา
เลิกปลูกฝิ่นก็ต้องหาพืชอื่นที่ขายได้ราคาดีกว่าและมีความเหมาะสมที่จะปลูกในที่สูง มาให้ชาวเขาปลูกทดแทนเป็นรายได้เสียก่อน
จึงจะสามารถเลิกปลูกฝิ่นได

โครงการหลวง(อ่างขาง)พลิกฟื้นแผ่นดิน สร้างรายได้ให้กับชาวเขา

ในเบื้องต้น ทรงมอบให้ ม.จ. ภีศเดช รัชนี เป็นผู้รับสนองพระราชประสงค์ ต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์
เป็นโครงการหลวงพัฒนาชาวเขาโครงการหลวงภาคเหนือ โครงการหลวง และทายที่สุดได จดทะเบียนเป็น มูลนิธิโครงการหลวง
ในปี พ.ศ.2535

โดยได้เลือก บริเวณดอยอ่างขาง เป็นสถานีวิจัยแห่งแรกของโครงการฯ และได้รับ พระราชทานชื่อในเวลาต่อมา
ว่าสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง สถานที่ซึ่งที่ถือได้ว่าเป็นโครงการเกษตรหลวงแห่งแรก
ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานให้แก่ชาวไทยและชาวไทยภูเขา
ให้เป็นโครงการเกษตรเพื่อทดแทนการปลูกฝิ่นในอดีต

ม.จ.ภีศเดช รัชนี องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวง

เรื่องเล่า...โครงการหลวง

จุดเริ่มแห่งความภาคภูมิใจกับโครงการหลวง คงจะไม่มีผู้ใดตราตรึงเท่ารุ่นบุกเบิก ที่ฝ่าฟันความเหนื่อยยากมากว่า
40 ปี

ม.จ.ภีศเดช รัชนี องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวง ตรัสให้ฟังว่า แต่เดิมชาวเขารู้จักแต่ปลูกฝิ่น
เพราะรู้เพียงว่าฝิ่นเป็นพืชที่ทำรายได้เพียงอย่างเดียว ครั้งแรกที่มาอ่างขางคือนั่งเฮลิคอปเตอร์ขึ้นมา แต่เฮลิคอปเตอร์กลับก่อน
สวนทานชายอยู่ตออีกหลายวัน

"ตั้งแต่แรกเริ่มการทำงานสำหรับคนโครงการหลวงไม่มีคำว่าท้อ สมัยนั้นเราเอา ฮ.สำรวจ ยังไม่มีถนน
ขากลับเราก็เดินลงเขา อยู่กับชาวเขาจนสนิท ที่มีวันนี้ได้เพราะในหลวงรับสั่งให้หาพืชเมืองหนาวมาปลูก
เพราะพืชเมืองหนาวเอาลงไปขายในเมืองที่เป็นเขตร้อนอย่างบ้านเราคงรายได้ดี เคยมีคนดูถูกว่าอ่างขางไม่มีอะไรเลย
มีแต่ตุ่นไม่ตายๆ เจ็บใจมาก ดอกไม้ ผลไม้ เมืองหนาวอะไรที่ปลูกได้จึงเอามาปลูกหมด
ตอนนี้จึงกลายเป็นที่ดูงานของหลายๆประเทศ อย่าง ภูฏาน อัฟกานิสถาน
โคลัมเบีย"องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวงตรัสถึงเรื่องราวอีกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการหลวง

ชา เป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่โครงการหนาวได้พัฒนาให้ชาวเขาเพาะปลูก

และแม้โครงการหลวงจะพิสูจน์ตัวเองมายาวนานกว่า 40 ปี แล้วก็ตาม แต่ก็มีสิ่งหนึ่งที่ ม.จ.ภีศเดช ตรัสว่าจะหยุดยั้งไม่ได้คือ เรื่องของการวิจัยพืชพันธุ์ต่างๆ ไม่เช่นนั้นโครงการหลวงจะเป็นเช่นคำจำกัดความที่ว่า "**โครงการหลวง ดี สนุก**" ไม่ได้เลย

คงเพราะโครงการหลวงมีแต่เรื่อง ดี สนุก จึงทำให้คนกรุงเทพฯ อย่าง **เรียม สิงห์ทร** ต้องกลายไปเป็นครูคนแรกของโรงเรียนบานขอบดง โรงเรียนชาวเขาบนดอยอางขาง

ครูเรียมเล่าถึงความเป็นมาที่ผูกพันกับโครงการหลวงว่า เธอเป็นคนกรุงเทพฯ ครั้งแรกที่มาดอยอางขางคือมาที่ยวที่บานขอบดง ขณะนั้นสอนอยู่ที่โรงเรียนนานาชาติสุขุมวิท ซอย 2 แต่เพราะเห็นความเป็นอยู่บนดอยจึงตองการมาเป็นครูดอย จึงเขียนจดหมายมาสมัครงานอยากมาสอนที่โรงเรียนบ้านขอบด้ง ไม่นาน มีโทรเลขให้ไปถึงให้มารายงานตัว

"มาสอนได้สองอาทิตย์เด็กๆไม่มาเข้าเรียน เพราะต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน ตอนนั้นรู้สึกทั้งเงียบ ทั้งเหงา รู้สึกว่าไม่มีอะไรยึดเหนี่ยว ตองจนมองไปรอบๆ หอง พบพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจาอยู่ จึงคิดได้วาพระองคยังทรงเหนื่อยยากทั้งที่ทรงเป็นพระเจาแผนดิน แลวขาแผนดินอยางเราจะทอได้อย่างไร วันรุ่งขึ้นจึงขน ขนม ดินสอ กระดาษ สี ไปตามเด็กๆมาเรียนกันในทองนา เด็กนักเรียนอยู่ที่ไหนครูก็ตองอยู่ที่นั่น ใชเวลาหลายเดือนกวาเด็กจะยอมเขาหองเรียน" จากวันนั้นถึงวันนี้ก็ 20 กวาปีแลว ที่ผูหญิงคนนี้ไม่เคยลงจากดอยอ่างขางเลย

ชา เป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่โครงการหนาวได้พัฒนาให้ชาวเขาเพาะปลูก

อีกหนึ่งวันที่ครูเรียมภาคภูมิใจคือ เมื่อวันที่ 11 มี.ค. 2535 เป็นวันที่ในหลวงและพระราชินี เสด็จทางฮ. มาโครงการหลวงอ่างขาง มีพระดำรัสถามเมื่อเห็นแปลงดอกคารเนชั่น ของเด็กนักเรียน และพระราชทานเงินให้ 3,000 บาท จึงมาทำเรือนดอกไม พรอมกับมีพระราชดำรัสกับครูเรียมวา "**ครู ...ตัวเราอยู่ไกล ฝากดูแลเด็กๆด้วยนะ**"ถอยพระราชดำรัสนี้ จึงทำให้ครูเรียมไม่เสียใจสักนิดที่หันหลังให้แสงสีเมืองกรุง

ความสมบูรณ์ของโครงการหลวงคงจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีชาวเขา **จะหมอ ฐิติพงศ์พนา** แห่งหมู่บ้านขอบด้ง บนดอยอ่างขาง โครงการหลวงแหงแรกของไทย จะหมอ เป็นหมอผีของชาวมูเซอดำ เขาและพี่ชาย คือ จะหลู และ จะแนะ เคยเขาเฝ้าฯพระบาทสมเด็จพระเจาอยู่หัว ชวงที่เสด็จพระราชดำเนินมาอางขาง

จะหมอ ชาวเขาเผ่ามูเซอดำ แห่งบ้านขอบด้ง ดอยอ่างขาง ผู้เคยเข้าเฝ้ารับเสด็จในหลวง

ปัจจุบัน จะหมอ อายุ 82 ปี แต่ยังจดจำเรื่องราวในอดีตได้ดี จะหมอ เล่าให้ฟังว่า ในหลวงเสด็จมาแปลงเกษตรก่อนแวะพัก จะหมอก็กราบบังคมทูลชวนในหลวงมาแวะพักที่บานของเขา กระทอมชาวดอยหลังเล็กๆ ในหลวงประทับและพูดคุยกับจะหมออยูราวครึ่งชั่วโมง

"จำได้ว่า ได้รินพระสุธารสชาถวาย พร้อมกับต้มไก่และหุงข้าวสวยถวายพระองค์ท่าน ในหลวงตรัสชมว่า ชาอร่อย ทุกวันนี้ยังคงคิดถึงในหลวงทุกวัน อยากให้เสด็จมาหากันอีก พอรูขาววาทรงพระประชวร ก็ซื้อหัวหมูมาทำพิธีขอพรให้ในหลวงหายไวๆ"จะหมอ เลา

ชาวเขาอีกหนึ่งคนที่ได้โครงการหลวงโอบอุ้ม คือ **นาโม** หัวหน้าหมู่บ้านนอแล นาโมเล่าย้อนไปว่า ตัวเขาได้หอบลูกหลานยายจากฝั่งพมาเขามายังฝั่งไทย แรกๆก็อยู่กันแถบๆตะเข็บชายแดนยังไร้ที่ทำกิน วันหนึ่งรูขาววาในหลวงเสด็จพระราชดำเนินมาอางขาง จึงเดินทางเป็นเวลาหลายชั่วโมง เพื่อมาขอเขาเฝ้าฯและเมื่อได้เขาเฝ้าฯเขาจึงได้กราบบังคมทูลขอในหลวงวา จะขอเขามาอาศัยอยู่ในเมืองไทยได้มั้ย

"ในหลวงก็ถามว่ามาจากไหน เป็นเผ่าไหน ก็กราบบังคมทูลไปว่าเป็นปะหล่อง อพยพมาจากพม่า จากนั้นก็มีพระราชดำรัสถามวาแลวจะเลือกอยู่ที่ไหน จึงกราบบังคมทูลไปวาเลือกอางขาง ตอนนี้ก็ปักหลักกันที่หมู่บ้านนอแล ปลูกสตอเบอรี่ขาย อยู่กันอยางสงบก็ด้วยพระบารมี"หัวหน้าหมู่บานนอแลกลาว

โครงการหลวงดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่

สู่งาน 40 โครงการหลวง จ.เชียงใหม่

นั้นเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จจากการก่อตั้งโครงการหลวง ปัจจุบันความสำเร็จของมูลนิธิโครงการหลวง เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานและองค์กรต่างๆภายในประเทศและต่างประเทศ กอให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการในการพัฒนาที่สูงในระดับภูมิภาคการพัฒนาตามต้นแบบของโครงการหลวงได้ขยายต่อไปยังประเทศต่างๆ เช่น ภูฏาน อัฟกานิสถาน โคลัมเบีย และประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย

โครงการหลวง ดำเนินงานใน 4 จังหวัดภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา และแม่ฮ่องสอน มีสถานีวิจัยหลัก 4 สถานี และสถานีส่งเสริมปลูกพืชทดแทนฝิ่น เรียกว่า ศูนย์พัฒนาโครงการ จำนวน 21 ศูนย์ และหมู่บ้านพัฒนาอีก 6 หมู่บ้าน รวมหมู่บ้านในเขตปฏิบัติการทั้งสิ้น 267 หมู่บ้าน

ผลผลิตจากโครงการหลวงในปัจจุบัน ประกอบด้วย ผักปลอดภัยสารพิษ สมุนไพร ถั่วและธัญพืช ผลไม้ เห็ด ดอกไม้เมืองหนาว ผลิตผลปศุสัตว์ ผลิตผลประมง ผลิตผลป่าไม้ ดอกไม้แห้ง ผลิตภัณฑ์จากแฝก ไม้กระถาง และผลิตภัณฑ์แปรรูปในชื่อการค้า โครงการหลวงและ ดอยคำ

ชาวโครงการหลวงจึงพร้อมใจกันจัดงาน 40 ปีโครงการหลวงขึ้น ซึ่งงานในครั้งนี้ ศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประธานการจัดงาน 40 ปีโครงการหลวง กล่าวว่า โครงการหลวงมีการพัฒนาเรื่อยมาจนปัจจุบันมีทั้งหมดทั้งสิ้น 38 แห่ง

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ที่สนับสนุนโครงการหลวงงาน ครั้งนี้จึงเป็นการรวบรวมผลงานของโครงการหลวงกว่า 40 ปี ที่ผ่านมา บนเส้นทางอันเชี่ยวกรำ โดยจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 17- 20 ธ.ค. 2552 ตั้งแต่เวลา 09.00-20.00น. ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ.นิมมานเหมินทร์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ที่จะถึงนี้

ฝักวนิลาพืชราคาดี ที่โครงการหลวงขุนวาง จ.เชียงใหม่

ภายในงานจะจะไฮไลท์สำคัญมากมายอาทิ นิทรรศการ 40 ปี โครงการหลวงต่อการพัฒนาที่สูง การจัดนิทรรศการและการแสดงวิถีชีวิตชุมชน ในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร การจำหน่ายผลิตผล "ดี อร่อย" และผลิตภัณฑ์ตรา "โครงการหลวง" แนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ใหร้จัก การจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มจากผลผลิตของโครงการหลวง.

อยากรู้ว่า โครงการหลวง ดีสนุก อย่างไร กว่า 40 ปี ที่ยืนหยัดมาต้องผ่านอะไรมาบ้าง งานครบรอบ 40 ปีครั้งนี้ เป็นคำตอบหนึ่งที่ไม่ควรพลาด

ที่มา : ASTV ผู้จัดการออนไลน์